

İşsizlik Sigortası Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi TBMM Başkanlığına Sunulmuştur

16.10.2020 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunulan ve halen Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından görüşülmekte olan "**İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**" ile, çalışma mevzuatındaki bazı değişikliklerin yanı sıra kurumlar ve gelir vergisi kanunları ile diğer vergi kanunlarında çeşitli değişiklikler öngörülmektedir.

Komisyon nezdinde görüşmeleri süren Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulu tarafından kabul edilmesi ve Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması halinde yasalaşacak olup, bu süreçte Kanun Teklifinde yaşanacak olan gelişmeler bilahare sizlerle paylaşılacaktır.

Kanun Teklifi ile vergi mevzuatı ve çalışma mevzuatına ilişkin olarak yapılması öngörülen düzenlemelerin detayı aşağıdaki gibidir.

1. Kurumlar Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler

a. Kurumlar vergisi oranını indirme konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir

Geçici süreyle %22 olarak uygulanan ve 2021 yılında yeniden %20 olarak uygulanacak olan kurumlar vergisi oranını 5 puan (%15'e kadar) indirme konusunda Cumhurbaşkanı'na yetki verilmesi öngörülmektedir.

b. Halka arz edilen şirketlere yönelik geçici vergi indirimi sağlanmaktadır

Halka açıklığı, kaydiliği ve kurumsallaşmayı teşvik etmek amacıyla, bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri hariç olmak üzere, payları Borsa İstanbul Pay Piyasasında işlem görmek üzere **en az yüzde 20 oranında** ilk defa halka arz edilen kurumların paylarının, ilk defa halka arz edildiği hesap döneminden başlamak üzere **beş hesap dönemine ait kazançlarına kurumlar vergisi oranının 2 puan indirimli** olarak uygulanması düzenlenmektedir.

c. Bazı geçici maddelerin yürürlük tarihi uzatılmaktadır

Kanun teklifi ile geçici maddede değişikliğe gidilmesi öngörülerek, 2021 yılı Şampiyonlar Ligi finalinin Türkiye'de oynanacak olması nedeniyle, buna yönelik kurumlar vergisi istisnasının 2021 yılı finali için geçerli olması sağlanması amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan;

- ◆ Dernek veya vakıflarca elde edilen GVK'nın 94/1-5 maddesi ile geçici 67. maddesi kapsamında kesinti suretiyle vergilendirilmiş kazanç ve iratlar ve
- ◆ Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim yapan mesleki ve teknik eğitim okullarındaki atölye ve uygulama birimleri ile anaokulu, kreş, çıraklık ve halk eğitim merkezlerindeki uygulama birimlerine bağlı döner sermaye işletmelerinin elde ettikleri gelirler

dolayısıyla iktisadi işletme oluşmuş sayılmayacağına ilişkin geçici madde hükmünün uygulaması **31.12.2025 tarihine kadar** ertelenmektedir.

2. Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılması öngörülen değişiklikler

a. İnternet üzerinden yapılan satışlara ilişkin esnaf muafiyeti şartları belirlenmektedir

Kanun teklifi ile Gelir Vergisi Kanunu'nda düzenleme yapılarak, ayrı bir işyeri açmaksızın ve sanayi tipi veya seri üretim yapabilen makine ve alet kullanmaksızın oturdukları evlerde imal ettikleri malları internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden satanların bu faaliyetleri muafiyet kapsamına alınırken; bunların elde ettikleri hasılatlar tevkifat kapsamına dahil edilmektedir. Bu muafiyetten faydalanılabilmesi için;

- ◆ Vergiden muaf esnaf belgesi alınması,
- ◆ Türkiye'de Kurulu bankalarda bir ticari hesap açılması,
- ◆ Tüm hasılatın münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi ve
- ◆ Hasılat tutarının belirlenen tutarı aşmaması

gerekecektir. Ayrıca, bankalar açılan ticari hesaplara aktarılan tutarlar üzerinden, aktarım tarihi itibarıyla **yüzde 4 (bir ve üzeri işçi çalıştırıldığı durumda yüzde 2) oranında** gelir vergisi tevkifatı yapmak ve bunları beyan ederek ödemekle yükümlü olacaktır.

b. Gerçek kişilerce yapılacak mikro ihracata yönelik teşvik getirilmektedir

Tam mükellef gerçek kişilerin, Gümrük Kanunu kapsamında dolaylı temsilci olarak yetkili kılınan Posta İdaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketler tarafından düzenlenen elektronik ticaret gümrük beyannamesiyle gerçekleştirdikleri **mal ihracatı kapsamında elde ettikleri kazancın yüzde 50'sini** beyannamede bildirilen gelirlere indirim uygulanması öngörülmektedir.

Bu indirimden yararlanılabilmesi için kapsama giren ihracattan kaynaklanan yıllık hasılatları toplamı;

- ◆ 400 bin liraya kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması,

- ◆ 800 bin liraya kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması ve en az ortalama bir tam zamanlı ya da eş değer kısmi zamanlı işçi çalıştırması,
- ◆ 1 milyon 600 bin liraya kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması ve en az ortalama iki tam zamanlı ya da eş değer kısmi zamanlı işçi çalıştırması,
- ◆ 2 milyon 400 bin liraya kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması ve en az ortalama üç tam zamanlı ya da eş değer kısmi zamanlı işçi çalıştırması

şartı aranacaktır. Cumhurbaşkanına düzenlemede yer alan oran, tutar ve sayıları yarısına kadar indirme ve iki katına kadar artırma ve Hazine ve Maliye Bakanlığı'na uygulanmaya ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda yetki verilmektedir.

c. Sermaye şirketlerinin kendi hisselerini edinmeleri yoluyla yapacakları işlemlerdeki vergi kaybını önlemeye yönelik düzenleme yapılmaktadır

Kanun Teklifi ile, tam mükellef sermaye şirketlerinin kendi hisselerini iktisap etmek ve sermaye azaltımı yapmak ya da bu hisseleri iktisap bedelinin altında elde çıkarmak suretiyle vergisiz bir şekilde kar dağıtımını yapmalarının önüne geçmek üzere, şirket karlarının dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın tevkif yoluyla vergi alınması şeklinde vergi güvenlik müessesesi ihdas edilmektedir.

Ayrıca, bu kapsamda tevkif edilen vergilerin herhangi bir vergiden mahsup edilemeyeceği öngörülmektedir.

d. Geçici 67. maddenin yürürlüğü uzatılırken kaldırıcı işlemlerin de kapsama alınması amaçlanmaktadır

Menkul kıymetlerin önemli bir kısmının stopaj yoluyla vergilendirilmesini sağlayan Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesinin yürürlük süresinin **31.12.2025 tarihin**e kadar uzatılması öngörülmüşken, bu sürenin beş yıla kadar uzatılması konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Ayrıca, banka ve aracı kurumlar vasıtasıyla gerçekleştirilen kaldıraçlı alım satım (foreks) işlemlerinden elde edilen gelirlerin de kaynakta kesinti suretiyle vergilendirilmesi önerilmektedir.

e. Jokerlere yönelik vergilendirme hükümlerinin uygulamasının yürürlüğü uzatılmaktadır

At Yarışları Hakkında Kanun'a göre lisans sahibi olan veya lisans sahibince yetkilendirilen kişi tarafından organize edilen yarışmalara katılan atların jokeyleri, jokey yamakları ve antrenörlerine ücret olarak yapılan ödemeler üzerinden yüzde 20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılmasını düzenleyen hükmün uygulaması, **31.12.2025 tarihine kadar** uzatılmaktadır.

f. Kısmi süreli çalışmaya yönelik teşvik getirilmektedir

Tam süreli çalışıyor iken **31.12.2020 tarihine kadar**, kısmi süreli olarak çalışmaya başlayan hizmet erbabının ücretlerinin;

- ◆ Kısmi süreli çalışmaya geçmesi nedeniyle çalışmadığı gün sayısı kadar kısmi süreli yeni bir çalışan istihdam edilmesi ve
- ◆ Bu çalışanın en az 6 ay süreyle çalışmaya devam etmesi

şartıyla gelir vergisinden istisna olması planlanmaktadır. Bu istisnayı uygulamak suretiyle alınmayacak vergi tutarı, bu kapsamdaki her bir çalışan için **aylık brüt asgari ücretin yüzde 10'unu** aşamayacaktır. Bu istisna, 12 ayı geçmemek üzere, kısmi süreli olarak yeni istihdam edilen çalışanın çalışmaya devam ettiği sürece uygulanacaktır.

Ayrıca, kısmi süreli çalışmaya başlayan mevcut çalışanlara yapılan ücret ödemeleri nedeniyle düzenlenen kâğıtların bu düzenleme kapsamında gelir vergisinden istisna edilen aylık brüt ücrete isabet eden kısmı, damga vergisinden istisna olacaktır. Ancak, istisnadan yararlanma şartları bulunmadan istisnadan faydalanılması nedeniyle eksik tahakkuk ettirilen vergiler, vergi ziyaı cezası uygulanmaksızın tarh edilecektir.

g. Yurt içi ve yurt dışı varlık barışı uygulaması yeniden getirilmektedir

Kanun Teklifi ile önerilen yeni varlık barışı uygulamasına göre, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, belirlenen hükümler çerçevesinde, **30.06.2021 tarihine kadar** Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu varlıkları serbestçe tasarruf edebilecektir.

Söz konusu varlıklar, yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 30.06.2021 tarihine kadar kapatılmasında kullanılabilir. Bu takdirde, defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla, borcun ödenmesinde kullanılan varlıklar için Türkiye'ye getirilme şartı aranmaksızın hükümlerden yararlanılacaktır.

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar, 30.06.2021 tarihine kadar vergi dairelerine bildirilecek ve bu varlıklar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın kanuni defterlere kaydedilebilecektir. Bu takdirde, söz konusu varlıklar vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabılır kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilecektir. Türkiye'ye getirilen veya kanuni defterlere kaydedilen varlıkların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmeyecektir.

Söz konusu varlıklar nedeniyle hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacaktır. Bu hükümden faydalanılabilmesi için bildirilen varlıkların,

- ◆ Bildirimin yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye'ye getirilmesi veya
- ◆ Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi

şart olacaktır. Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan süreleri, bitim tarihlerinden itibaren her defasında 6 ayı geçmeyen süreler halinde bir yıla kadar uzatmaya yetkili olacaktır.

3. Diğer Vergi Düzenlemeleri

01.01.2021 tarihinde yürürlüğe girmesi planlanan konaklama vergisinin yürürlük tarihi, Covid 19 nedeniyle **01.01.2022 tarihine** ertelenmektedir.

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun geçici 17. maddesinde düzenlenmiş olan uygulamasının süresi, **31.12.2025 tarihine kadar** uzatılmaktadır. Böylelikle, dahilde işleme izin belgesine sahip mükelleflerin yurt içinden temin edecekleri maddelerde, tecil-terkin uygulaması kapsamında işlem yapabilmesi devam edilmesi sağlanmaktadır.

Ayrıca, 2021 yılı Şampiyonlar Ligi finalinin Türkiye'de oynanacak olması nedeniyle, buna yönelik katma değer vergisi istisnalarının 2021 yılı finali için geçerli olması sağlanmaktadır.

4. Çalışma Mevzuatına İlişkin Düzenlemeler

a. 90 gün içinde işe başlayanların işsizlik ödeneğinden faydalandıkları döneme ilişkin uzun vadeli sigorta primleri Fon'dan karşılanacaktır

İşsizlik Sigortası Kanunu'na eklenmesi önerilen madde uyarınca, işsizlik ödeneğinden yararlandırılanların;

- ◆ İşten ayrılmalarını takip eden 90 gün içinde işe girmeleri ve
- ◆ 12 ay süreyle kesintisiz hizmet akdine tabi olarak çalışmaları

halinde, işsizlik ödeneğinden yararlandıkları süre için hesaplanacak uzun vadeli sigorta primleri İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması öngörülmektedir.

b. Bazı uygulamaları ilişkin süre uzatımı konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir

Kısa çalışma ödeneğinin süresi ile kısa çalışma ödeneğinden yararlanan sigortalıların normal çalışma sürelerine dönmeleri durumunda işverene ödenen ve İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanan prim desteği süresini **30.06.2021 tarihine kadar** uzatılması konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Ayrıca, özel sektör işverenlerince;

- ◆ Bir önceki yıl ortalamasına ilave istihdam edilen kişiler için 12 ay ve
- ◆ Bu kişilerin kadın, genç veya engelli olması durumunda 18 ay

süreyle işverene sağlanan prim teşviki ve gelir vergisi stopaj teşviki ile damga vergisi desteği uygulamalarının süresi, Cumhurbaşkanınca **31.12.2023 tarihine kadar** uzatılabilmesinin önü açılmaktadır.

c. Nakdi ücret desteğinin kapsamı genişletilmektedir

İşsizlik Sigortası Kanunu'na geçici madde eklenerek, işsiz olan kişilerin yeniden istihdamı ile SGK'ya bildirilmeksizin çalışan kişilerin istihdam edilebilmesi için;

- ◆ İş veya hizmet sözleşmesi 01.01.2019 ila 17.04.2020 döneminde sona erenler ile
- ◆ SGK'ya bildirilmeksizin çalışanların en son çalıştıkları işyerlerine başvurmaları ve bu işverenler tarafından fiilen çalıştırılmaları

halinde, işverenlere her ay SGK'ya ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek üzere **günlük 44,15 lira** tutarında destek verilmesi öngörülmektedir.

Başvuruda bulunanlardan işveren tarafından işe alınıp ücretsiz izne ayrılanlar için **günlük 39,24 lira**; bu kapsamda olup başvurusunun kabul edilmediğini bildirenler için ise söz konusu şartlar dahilinde hane başına **günlük 34,34 lira** tutarında destek verilmesi planlanmaktadır.

Hizmetleri SGK'ye bildirilmeksizin çalıştırıldığı işveren tarafından kabul edilenler, işveren tarafından bu şekilde çalıştırıldıkları döneme ilişkin olarak ücret ve ücrete bağlı hakları hariç olmak üzere diğer haklarından feragat etmiş sayılacak ve bu şekilde çalıştırıldıkları dönemde ilgili mevzuatı uyarınca daha önce yararlanmış oldukları sosyal yardım ve diğer haklar için borç çıkarılmayacaktır.

Bu kapsamda başvuruda bulunanlardan hizmetlerini SGK'ye bildirilmeksizin istihdam ettiğini kabul eden işverenlere ilgililerin işveren yanında hizmetleri bildirilmeksizin çalıştırıldığı dönemler için idari para cezası uygulanmayacak ve işsizlik sigortası primi de dahil olmak üzere sigorta primi tahakkuk ettirilmeyecek, ayrıca, ilgili mevzuatta yer alan ortalama ve toplam sigortalı sayısı hesabında dikkate alınmayacaktır.

Diğer taraftan, İşsizlik Sigortası Kanunu'na eklenen diğer bir geçici madde ile, işverene, Ocak 2019 ila Nisan 2020 döneminde en az sigortalı bildirim yapılan ay veya dönemdeki sigortalı sayısına ilave olarak istihdam edeceği her bir sigortalı için fesih yapılmaması sınırlamasına ilişkin süre boyunca, **SGK'ya ödeyeceği tüm primlerden mahsup edilmek üzere nakdi ücret desteği sağlanması** öngörülmektedir.

Bu kapsamda İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak destek tutarının;

- ◆ İşe alındığı tarihten itibaren fiilen çalıştırılacak sigortalılar için **günlük 44,15 lira**,
- ◆ İlave işe alınacaklardan işveren tarafından ücretsiz izne ayrılacaklara ise **günlük 39,24 lira**

olması önerilmektedir. Cumhurbaşkanı, söz konusu nakdi destek tutarlarını, maddelerin yürürlük tarihinden sonra tespit edilecek asgari ücret artış oranında artırmaya yetkili olacaktır.

d. Belirli süreli iş sözleşmelerinin toplam süresi 2 yıla sınırlandırılmaktadır

Kanun teklifi ile İş Kanunu'nda değişikliğe gidilerek, belirli süreli iş sözleşmesinin işçinin 25 yaşını doldurmamış veya 50 ve daha yukarı yaşta olma koşulunu

sağlaması kaydıyla, mevcut koşullar aranmadan yazılı yapılabilmesi önerilmektedir.

Ayrıca, 25 yaşını doldurmamış işçiler ile yapılacak belirli süreli iş sözleşmelerinin süresi, işçinin 25 yaşını doldurduğu tarihi geçemeyecektir. Bu hüküm uyarınca bir defada veya yenilenerek yapılan belirli süreli iş sözleşmelerinin toplam süresi 2 yılı aşamayacaktır.

e. 25 yaş altı çalışanlara yönelik prim ödemesi düzenlemeleri yapılmaktadır

İşe girdiği tarih itibarıyla 25 yaşından küçük olup, hizmet akdine tabi olarak bir veya birden fazla işverence çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olanlar için, çalıştıkları süreyle orantılı olarak işverenlerce;

- ◆ Prime esas günlük kazanç alt sınırının yüzde 2'si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ile
- ◆ Yüzde 7,5'i işveren ve yüzde 5'i sigortalıya ait olmak üzere yüzde 12,5 oranında genel sağlık sigortası primi

ödenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda çalışanların genel sağlık sigortası primlerinin 30 güne tamamlanması zorunlu olacaktır.

Ayrıca, bu kapsama girenler, adlarına ödenen priminin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar aynı kazancın otuz katının yüzde 20'si oranında malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyebilecek ve ödenen primlere ilişkin süreler sigortalılık süresi sayılacaktır.

İşe girdiği tarihten önceki son bir yıl içerisinde prim ödeme gün sayısı 120 günden fazla olanlar ile 25 yaşını dolduran sigortalılar hakkında bu madde hükümleri uygulanmayacaktır.

f. Esnaf Ahilik Sandığının uygulaması ertelenmektedir

Esnaf Ahilik Sandığı uygulamasının yürürlük tarihi, Covid-19 salgınının olumsuz etkileri nedeniyle 01.01.2021 tarihinden **31.12.2023 tarihine** ertelenmektedir.

Sözü edilen Kanun Teklifinin tam metnine bu [link](#) üzerinden ulaşabilirsiniz.

Saygılarımızla.